

A DEÁK FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR MOZGÓKÖNYVTÁRI SZOLGÁLTATÁSAI A ZALAEGERSZEGI KISTÉRSÉGBEN 2009-BEN

Szakmai beszámoló

A SZOLGÁLTATÁST NYÚJTÓ SZERVEZET:

Deák Ferenc Megyei Könyvtár
Igazgató: Kiss Gábor
Cím: 8900 Zalaegerszeg, Deák tér 6. Pf. 16.
Telefon: 92/311-341, 92/312-533
e-mail: kissg@dfmk.hu, shmargit@dfmk.hu

A SZOLGÁLTATÁS MEGNEVEZÉSE: mozgókönyvtári ellátás

A SZOLGÁLTATÁS BEMUTATÁSA:

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár a mozgókönyvtári ellátás keretében a következő feladatokat végzi:

- Alapszolgáltatások:
 - dokumentumszolgáltatás
 - információszolgáltatás
- További szolgáltatások:
 - Szaktanácsadó tevékenység
 - Módszertani gondozás (állományrendezés, selejtezés, állományellenőrzés)
 - Statisztikai adatszolgáltatás
 - Helyismereti információszolgáltatás
 - Közösségi szolgáltatások (rendezvények, programok, kiállítások szervezése)
 - Szakmai továbbképzések (tanfolyamok, szakmai napok)
 - Kiadványok készítése
 - Használóképzés (a könyvtárhasználat, számítógép és internet használat megtanítása)

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS:

A mozgókönyvtári tevékenységet közvetlenül a *módszertani, hálózatgondozói és fejlesztési szolgálat* munkatársai (három főfoglalkozású könyvtáros és egy részfoglalkozású rendszerszervező) végzi az intézmény igazgatójának irányításával, de az intézmény más részlegeinek munkatársai (szerzeményező és feldolgozó csoport, gazdasági szervezet,

rendszergazda) is részt vállalnak a megyei és kistérségi feladatok ellátásában. Alkalmanként az olvasószolgálat, könyvkötészet is bekapcsolódnak a munkavégzésbe.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár a községi önkormányzatokkal, illetve a Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Társulással kötött *Ellátási szerződés* alapján biztosította a mozgókönyvtári szolgáltatást a nyilvános könyvtárat nem működtető községekben a zalaegerszegi kistérség 16 települése - Alibánfa, Alsónemesapáti, Bagod, Csöde, Gyűrűs, Kemendollár, Kisbucsa, Nemesapáti, Nemeshetés, Petőhenye, Pókaszeptk, Pusztaszentlászló, Vöckönd, Zalaistvánd, Zalaszentiván, Zalaszentlőrinc – számára.

A zalaegerszegi kistérség területén egy nyilvános könyvtárként működő községi könyvtár (Söjtör) számára nyújtottunk szakmai módszertani segítséget.

SZEMÉLYI FELTÉTELEK: szakemberek száma, végzettsége, stb.

A **Deák Ferenc Megyei Könyvtárban** a mozgókönyvtári tevékenység ellátásában **12 fő vesz részt**, ebből 7 könyvtáros (6 felsőfokú és 1 középfokú), 1 rendszerszervező, 1 rendszergazda, 1 gazdasági vezető, 1 könyvelő, 1 ügyviteli alkalmazott.

A kistérségi ellátásban *közvetlenül* részt vevő *módszertani, hálózatgondozói és fejlesztési szolgálat* valamennyi könyvtáros munkatársának van felsőfokú végzettsége. Az állománybavételt és a feldolgozást végző szakemberek felsőfokú, illetve középfokú végzettségűek.

Az egyes **szolgáltatóhelyeken** a könyvtárosi feladatokat a fenntartó által megbízott személyek látják el. Foglalkoztatásukat és végzettségüket az alábbi táblázat tartalmazza:

Végzettsége	A foglalkoztatás módja		
	Teljes m.	Rézm.	Megb. díj
Felsőfokú végzettségű könyvtáros	0	3	1
Középfokú végzettségű könyvtáros	0	1	2
Nincs szakmai végzettsége	0	5	5
Összesen		9	8

Község	Szakmai végzettsége	Foglalkoztatottsága
Alibánfa	Középfokú	Részmunkaidő
Alsónemesapáti	Nincs végzettsége	Részmunkaidő
Bagod	Felsőfokú	Részmunkaidő
Csőde	Nincs végzettsége	Részmunkaidő
Gyűrűs	Nincs végzettsége	Megbízási díjas
Kemendollár	Nincs végzettsége	Részmunkaidő
Kisbucsa	Középfokú	Megbízási díjas
Nemesapáti	Nincs végzettsége	Részmunkaidő
Nemeshetés	Nincs végzettsége	Megbízási díjas
Petőhenye	Felsőfokú	Megbízási díjas
Pókaszeptk	Felsőfokú	Részmunkaidő
Pusztaszentlászló	Középfokú	Megbízási díjas
Vöckönd	Nincs végzettsége	Megbízási díjas
Zalaistvánd	Nincs végzettsége	Részmunkaidő
Zalaszentiván	Felsőfokú	Részmunkaidő
Zalaszentlőrinc	Nincs végzettsége	Megbízási díjas

TAPASZTALATOK: a szolgáltatás rövid értékelése (pozitívumok, hiányosságok), 2008-hez képest bekövetkezett változások rövid indoklása

A mozgókönyvtári szolgáltatást az elmúlt években kialakult rendszer szerint végeztük. Az alábbiakban először a 2009-ben végzett alapszolgáltatásokat, majd az egyéb szolgáltatásokat mutatjuk be.

1. Dokumentum- és információszolgáltatás:

A dokumentumokat **letéti ellátás** formájában biztosítottuk a mozgókönyvtári szolgáltatást megrendelő 16 községi *szolgáltató hely* számára. Célunk, hogy a friss, aktuális, helyi igényeknek megfelelő dokumentumok hozzáférhetőek legyenek a kistelepüléseken; a kedvezményes és szakszerű dokumentumvásárlás útján olcsóbbá és gazdagabbá váljon az állománygyarapítás.

Az egész évben szerződésben álló településekre – az épület-felújítás miatt több hónapig szünetelő Nemeshegyes, valamint a nyári iskolabezárás miatt szünetelő Bagod kivételével - **6 alkalommal szállítottunk** könyveket, és más könyvtári dokumentumokat.

A letétbe adott dokumentumok kisebb hányada tartós letét, a többi cseréletét formájában került a községekbe. Tartalmi szempontból elsősorban romantikus regényekkel, kalandregényekkel, mesékkel, ismeretterjesztő képeskönyvekkel növeltük a szolgáltató helyeken a könyvkínálatot, de kézikönyveket, lexikonokat, szótárakat, színjátszó könyveket, kötelező olvasmányokat és elemzéseiket, helyismereti irodalmat is juttattunk a településekre.

CD-t, DVD-t igény szerint szállítottunk a településekre. E dokumentumfajták egyre népszerűbbek a településeken.

A szolgáltatóhelyek könyvtárosai továbbították az olvasók helyi igényeit is. Azokat a dokumentumokat, amelyeket a mozgókönyvtári állományból nem tudtunk kiadni, a megyei könyvtár saját állományából biztosítottuk **könyvtárközi kölcsönzés** formájában.

2009-ban összesen **4813 db** dokumentumot forgalmaztunk a 16 településre (átlag 300 db), ebből 1771 db mozgókönyvtári normatívából vásárolt könyvet, 97 db saját állományból kiadott könyvet, 2521 DVD-t, és 424 CD-t. A 2008-ban kiadott tartós letéttel együtt a 16 településen összesen 8900 db dokumentum volt december 31-én.

Az elmúlt évhez képest a falvakba összességében *1020 db dokumentummal többet* juttattunk ki, mint az előző évben, elsősorban a DVD-k és a CD-k hozzáférhetősege növekedett, a letétbe adott könyvek száma ugyanakkor 80 db-bal kevesebb volt, mint tavaly. Hozzá kell tenni azonban, hogy a decemberben vásárolt dokumentumok 2009. január elején kerülnek ki a községekbe.

Az alábbi táblázat a 2009. évi dokumentumforgalmazásról nyújt átfogó képet:

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár letétbe adott mozgókönyvtári és saját állománya

Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás települései

Sorszám	Település	Mozgókönyvtári és letéti állományból 2009-ben forg.				Saját állományból (könyvtárközi) 2009-ben	2009-ban összesen forg.	Letétben 2009 előtti kint lévő dokumentumok	Összesen forgalmazott dok. 2009-ben
		Könyv	DVD	CD	Összesen:				
1.	Alibánfa	86	235	22	343	20	363	266	629
2.	Alsónemesapáti	116	200	52	368	0	368	559	927
3.	Bagod	148	50	15	213	0	213	109	322
4.	Csöde	100	168	37	305	0	305	255	560
5.	Gyűrűs	88	168	26	282	2	284	277	561
6.	Kisbucsa	93	53		146	0	146	110	256
7.	Kemendollár	126	257	45	428	22	450	302	752
8.	Nemesapáti	111	234	73	418	16	434	290	724
9.	Nemeshetés	55	66	20	141	0	141	285	426
10.	Pethőhenye	118	259	26	403	16	419	321	740
11.	Pókaszepetk	163	177	25	365	10	375	57	432
12.	Pusztaszentlászló	122	143	30	295	5	300	61	361
13.	Vöckönd	88	139	32	259	2	261	536	797
14.	Zalaistvánd	93	156	6	255	0	255	386	641
15.	Zalaszentiván	161	47	8	216	1	217	59	276
16.	Zalaszentlőrinc	103	169	7	279	3	282	214	496
		1771	2521	424	4716	97	4813	4087	8900

A dokumentumok egységes nyilvántartásba kerültek a **TEXTLIB integrált rendszerben**. A rögzített dokumentumok **az online katalógusban** az interneten keresztül visszakereshetők: <http://katalogus.dfmk.hu:8080/>. Információk állnak rendelkezésre arról is, hogy egy adott községi szolgáltató helyen milyen dokumentumok találhatóak, illetve, hogy egy adott dokumentum hol van letétben.

A községek számára megrendelt folyóiratokat a Könyvtárellátó Nonprofit KFT, illetve a Magyar Posta ZRT közvetlenül a településekre szállította, és a szolgáltató helyek könyvtárosai tartották nyilván, amelyhez nyomtatványt biztosítottunk.

Intézményünk honlapján folyamatosan frissítettük a **mozgókönyvtári ellátás weboldalát**. Elérhetősége: <http://www.dfmk.hu/mozgokonyvtar/index.htm>

A 2008-tól kiadott tájékoztató **hírlevelet** 2009-ben 4 alkalommal jelentettük meg, e-mail-ben juttattuk el az érintetteknek azzal a céllal, hogy folyamatosan beszámoljunk a legfrissebb hírekről.

2. Egyéb szolgáltatások:

A év első felében **begyűjtöttük a mozgókönyvtári szolgáltató helyek statisztikai adatait**. A legfontosabb mutatókat saját kiadványunkban megjelentettük és közzétettük a honlapunkon is.

Biztosítottuk minden szolgáltatást megrendelő település számára a helyi kölcsönzéshez és a forgalmi adatok méréséhez szükséges **nyomtatványokat**.

Intézményünk munkatársai **rendszeres kapcsolatot tartottak** a többcélú társulás munkaszervezetével, a települések önkormányzataival és a szolgáltató helyek könyvtárosaival. A helyszíni látogatások során segítették a helyi állomány rendben tartását.

2009. év végéig 5 településen került sor a tételes **állományellenőrzésre**: Nemesapátiban, Zalaistvándon, Gyűrűsön, Zalaszentlőrincen, és Csödén.

Mindegyik településen jegyzőkönyv készült a végzett munkáról, és az állomány nagyságában bekövetkező változásokról. A selejtezéseket a nyilvántartásokban is átvezettük.

Bagod község szolgáltatóhelyén decemberben kezdődött el az állományellenőrzés és a selejtezés. A munkálatokat 2010 elején fogjuk befejezni. Tervezzük a teljes állomány TEXTLIB rendszerbe való elektronikus felvitelét is.

A 2009 márciusában készült ütemtervet (betegség miatt) csak részben tudtuk megvalósítani. A pethőhenyei állományellenőrzést 2010 elején pótoljuk.

A tervezett állományellenőrzési feladatokon kívül Alsónemesapátiban, Pókaszeptken **állományrendezést és selejtezést** kellett végeznünk a zsúfoltság megszüntetése és az áttekinthetőség érdekében.

Az elektronikus állományfelvitelt nem tudtuk elkezdni 2009. év végén, mert a fejlesztő cég késett a program elkészítésével. 2009. december végén vásárolta meg intézményünk a kistérségi modult, de egyelőre sajnos bizonytalan a működése.

Két település (Kisbucsa, Nemesapáti) 2009. decemberére tervezett állományfelvitelét 2010. első felében pótoljuk.

Kiemelt feladatnak tekintjük, hogy a falvak könyvtári személyzete váljon alkalmassá könyvtárosi feladatainak ellátásához. Ennek érdekében nagy gondot fordítottunk a szakmai továbbképzésükre. A helyszíni látogatások is lehetőséget adnak arra, hogy a megyei könyvtár munkatársai szakmai tanácsokat adjanak a községi könyvtárosoknak.

„Digitális felzárkóztatás – könyvtárak az e-közszolgáltatásokért” címmel szeptember 21-én 10.00 órától a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban információs napra kerül sor. A program megvalósítását a Magyar Könyvtárosok Egyesülete „MENET” elnevezésű

infokommunikációs tárgyú pályázata tette lehetővé. A programra községi könyvtárosainkat is meghívtuk, de mindössze ketten vettek részt.

Ezen kívül október 20-án **szakmai továbbképzést szerveztünk** a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban. Sebestyénné Horváth Margit beszámolt a mozgókönyvtári ellátás jelenlegi helyzetéről, majd a szolgáltatóhelyek könyvtárosai közül 3 községi kolléga – köztük a zalaegerszegi kistérségből dr. Bagladiné Marcsák Tünde (Pókaszeptk) - mutatták be könyvtáruk szolgáltatásait. Ezt követően a megjelentek az e-ügyintézés különböző formáit ismerhették meg: Kovácsné Pacsai Edit többek között az álláskeresésről, Kocsisné Sipos Rozália az internetes vásárlásról tartott előadást.

2009-ben is folytatódott a községekben a Deák Ferenc Megyei Könyvtár szervezésében a 20 órás **internet használói képzés**. Augusztus 25-től Nemesapátiban 5 fő, szeptember 10-től Kisbucsan 12 fő részvételével volt tanfolyam, amelyeket Kustán László tartott. Október 14-től Pusztaszentlászlón 8 fő, november 26-tól Pethőhenyén 7 fő képzésével folytatódott a program. E foglalkozásokat Sebestyénné Horváth Margit tartotta. A résztvevők számítógép használat és az internetezés alapjait ingyenesen sajátították el.

2009. szeptember 17-18-án Szabolcs-Szatmár-Bereg megye könyvtárosait, illetve kistérségi képviselőit (57 fő) fogadta a Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Zala Megyei Szervezete. Látogatásuk célja a mozgókönyvtári szolgáltatás tanulmányozása, **szakmai tapasztalatcsere** volt. Szeptember 17-én az intézmény olvasótermében 14 órától előadásokra és kerekasztal-beszélgetésre került sor, amelyen részt vettek a kistérségi társulások munkaszervezeteinek képviselői. Tóth Judit az MKE Zala Megyei Szervezetének tevékenységéről tájékoztatta a megjelenteket, Kiss Gábor bemutatta a kistelepülések ellátásának Zala megyei sajátosságait, Sebestyénné Horváth Margit a megyei könyvtár mozgókönyvtári szolgáltatásairól beszélt. Másnap két zalaegerszegi kistérséghez tartozó szolgáltatóhelyre is ellátogattak a vendégeink. Megtekintették a nemesapáti és a kemendollári mozgókönyvtári szolgáltatóhelyeket, ahol a települések polgármesterei (Gáspár Zoltánné, Koronczai László), valamint könyvtárosai (Deákné Olasz Ildikó, Szabóné Baján Erzsébet) szívélyesen fogadták a küldöttséget, bemutatták a település sajátosságait, eredményeiket.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár szolgáltatóhelyei közül Pethőhenyén és Zalaistvándon került sor **szakfelületei vizsgálatra** amelynek során a működési feltételek és a szolgáltatás megvalósulásának tanulmányozására került sor. A szakfelügyelő mindkét helyen rendben találta a szolgáltatás feltételeinek teljesítését és néhány javaslatot tett a további fejlesztésre.

2008-ban is **folyamatosan kerestük a pályázati lehetőségeket** és erről értesítettük a Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Társulást, illetve a fenntartó önkormányzatokat is.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár a **TIOP-1.2.3/08/01** Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra- fejlesztése - „Tudásdepó Expressz” program keretében valósítja meg a "Könyvtári szolgáltatások összehangolt infrastruktúra fejlesztése, Zalai Tudástár létrehozása" projektet konzorcium formában, a városi könyvtárakkal együttműködve.

Az elnyert pályázat tartalmaz olyan elemeket, amely a mozgókönyvtári szolgáltatást is érinti. Az informatikai fejlesztés fontos eleme a könyvtár által használt TEXTLIB integrált rendszer fejlesztése, ezen belül a kistérségi modul megvásárlása, amely lehetővé teszi, hogy az egyes falvak könyvtárai csatlakozzanak a szolgáltató könyvtár TEXTLIB rendszeréhez. Ezt a programot 2009. decemberében vásároltuk meg. Így lehetővé válik a községi könyvtári állományok és kölcsönzések elektronikus nyilvántartására. Ehhez szükség van a községekben helyben lévő dokumentumok rögzítésére, ami - kis csúszással - 2010. elején elkezdődik. Az év végén néhány település megvásárolta a rendszer településen való működéséhez szükséges TEXTLIB munkaállomás programot. Bízunk benne, hogy 2010. végéig sok helyen már működni tud a rendszer.

A TIOP pályázatunkhoz kapcsolódóan adtuk be a **TÁMOP 3.2.4/08/1** kódszámú pályázatunkat, amely - többek között - finanszírozási háttérrel biztosíthat Bagod, Kisbucsa, Nemesapáti elektronikus katalógusának elkészítéséhez.

Minden szolgáltató helyre eljuttattuk a Deák Ferenc Megyei Könyvtár kiadásában megjelenő **kiadványokat**, így a *Zalai könyvtári levelező* című szakmai folyóiratot és a *Zala megye településeinek ellátása* című statisztikai kiadványt.

A kistérség területén – elsősorban a könyvünnepek programjához kapcsolódva - **rendezvényeket is szerveztünk**, amelynek során együttműködtünk a helyi iskolákkal is. A térségben összesen 8 programot szerveztünk, amelyeken összesen mintegy 300 fő vett részt.

Április elején két rendezvényt szerveztünk a községekben. Április 15-én szerdán az alsónemesapáti és a pókaszepteki felső tagozatos gyerekek élvezhették Sohonyai Edit szórakoztató előadását. Az író a rendhagyó író-olvasó találkozón metakommunikációról, az önbizalom hiányáról, a fiú-lány kapcsolatokról, és a szexualitás alapjairól beszélt a kamaszoknak. E témákat boncolgatja a könyveiben is, amelyek megtalálhatók a mozgókönyvtári állományban, így az érdeklődők hozzáférhetnek a falvakban.

A Ünnepi Könyvhét keretében június 8-án Zalaszentivánon két író volt vendégünk az elsősorban gyermekeknek tartott találkozón: Nógrádi Gábor és Nógrádi Gergely.

Október elején az Országos Nagy Könyvtári Napok rendezvénysorozat keretében elsősorban az 50 év felettiek figyelmét szeretnénk felhívni arra, hogy a könyvtárak milyen sokféle lehetőséget kínálnak tájékozódásra, az ismeretszerzésre, bemutatkozásra, közös együttlétre. A rendezvényeket a tájékozott, a kreatív, az egészséges és a társas nagy témakörökben szerveztük meg. A zalaegerszegi kistérség területéhez tartozó mozgókönyvtári szolgáltatóhelyeken összesen öt programra kerül sor: három településen volt nyugdíjas alkotásokból kiállítás (Nemesapáti, Pókaszeptek, Kemendollár) és két településen előadás hangzottak el (Kemendollár, Zalaistvánd). Nagy sikere volt Éder Katalin Egészséges táplálkozás szüret idején című kóstolóval egybekötött ismeretterjesztő előadásának és László Marianna fogyasztóvédelemmel kapcsolatos előadásának egyaránt. (Ezeket a programokat NKA pályázati támogatásból finanszíroztuk.)

November végén a Zalai Gyermekkönyvhét rendezvénysorozat keretében ismét két íróvendéget hívtunk. A „Kötelezők újramesélve – és a két zseni” című irodalmi rendezvényeken Nógrádi Gábor és fia, Nógrádi Gergely voltak a vendégeink, akik az a célt tűzték ki maguk elé, hogy visszacsábítsák a gyerekeket az olvasáshoz. November 24-én Bagodban és Söjtörön tartottak nagyszerű találkozót, amelyeken 9-14 éves fiatalok vettek részt. Ezekhez a programokhoz egy könyvcseré akció is kapcsolódott. Az író-olvasó találkozón a gyerekek által behozott régi könyveket 1000 forintért beszámították 1-1 új könyv vásárlásánál. Ezzel másokon is segíthettek, hiszen az így összegyűjtött használt könyveket állami gondozott gyerekek kapták meg. November 24-én délelőtt a két író felkereste a Zala Megyei Önkormányzat Gyermekotthonát Zalaegerszegen és átadták dr. Kecskeméti Katalin igazgatónak a gyerekektől összegyűjtött közel 200 kötetet. A gyermekotthon lakói és dolgozói nagyon örültek az adományoknak.

Országos kezdeményezésre Magyarország ötéves EU csatlakozása alkalmából, öt tablóból álló mobil kiállítással emlékeztek meg a könyvtárak az évfordulóról. Az 5 sorozatból álló anyag május 1-től december 31-ig vándorolt könyvtárról könyvtárra, így a megyében egy időben 5 helyszínen volt látható. A Deák Ferenc Megyei Könyvtár a mozgókönyvtári ellátásban részesülő települések közül októberben Pókaszepteken, novemberben Bagodban volt látható az 5 tablóból álló vándorkiállítás.

Bekapcsolódtunk a **Közkinccs Kerekasztal** munkájába, részt vettünk a közművelődési stratégia *helyzetelemzésének* elkészítésében.

2009. januárjában **beszámolót** készítettünk a többcélú társulásnak a 2008-ban végzett munkáról, majd áprilisban külön – a mozgókönyvtári ellátáshoz 2008. szeptembertől

csatlakozó – Pókaszeptek ellátásáról. A kistérségi társulás mellett az egyes falvaknak is készítettünk jelentést az elvégzett feladatokról.

A KÖLTSÉGVETÉS RÖVID ÉRTÉKELÉSE, A FELHASZNÁLT FORRÁSOK BEMUTATÁSA

A szolgáltatás finanszírozása:

A mozgókönyvtári szolgáltatások finanszírozása a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló 2007. évi CLXIX. Törvényben meghatározott 1.180.000 Ft mozgókönyvtári normatív támogatásból valósult meg. (Ez településenként 120.000 Ft-tal kevesebb, mint az elmúlt évben volt.)

A Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás döntése alapján a mozgókönyvtári normatíva 40 %-át az ellátandó települések arányában adta át a Deák Ferenc Megyei Könyvtárnak. 16 település után összesen **7.552.000 Ft normatív támogatást** utalt a többcélú társulás intézményünk számlájára.

Az alábbi táblázat az intézményünknek átadott mozgókönyvtári normatíva keretösszegeket tartalmazza.

A mozgókönyvtári normatíva felhasználása	%	Ft/település	Települések száma	Összes normatíva
Mozgókönyvtári normatíva összesen	100,0%	1 180 000	16	18 880 000
A DFMK-nak átadott normatív támogatás összesen	40%	472 000	16	7 552 000
ebből működési költség	20%	236 000	16	3 776 000
ebből dokumentum	20%	236 000	16	3 776 000

A 2009. évi normatív támogatásból átadott összeg felét működési és felhalmozási kiadásokra, rendezvények szervezésére, felét állománygyarapításra használtuk fel. A táblázatból is jól látható, hogy **3.776.000 Ft**-ot állt rendelkezésre működési (személyi, dologi) költségre és ugyanennyi dokumentum-beszerzésre.

Ezt további összegekkel tudtuk növelni:

- A 2009. évi normatív támogatáson felül a 2008. évi beszerzés alapján a megyei könyvtár által igénybe vett **420.500 Ft érdekeltségnövelő támogatásból** is különböző könyvtári dokumentumokat (könyv, CD, DVD, időszak kiadvány) vásároltunk.
- A mozgókönyvtári ellátáshoz 2008. szeptemberében csatlakozott Pókaszeptek 2008. évi normatív támogatását is 2009-ben utalta át a társulás az intézmény számlájára, így további **208.000 Ft**-tal növeltük a dokumentum-beszerzési keretet.

Így összesen **4.404.500. Ft keretünk volt** dokumentum-beszerzésre 2009-ben, és 247 Ft-tal többet, **4.404.749 Ft-ot használtunk fel**.

A rendelkezésre álló keretből összesen 1914 db dokumentumot (1524 db könyvet, 99 db CD-t, 291 db DVD-t) vásároltunk (községenkénti átlag 120 db dokumentum). **A beleltározott állomány** (könyv, DVD, CD, elektronikus dokumentum) **értéke 3.521.999 Ft** volt. Ehhez hozzá kell tenni, hogy e dokumentumok bolti ára ennél magasabb, hiszen átlagosan 30% kedvezmény kaptunk a szállítóktól. A könyveket elsősorban a Könyvtárellátó Nonprofit KFT-től szereztük be, de vásároltunk más szolgáltatók akciós termékeiből is. Az audiovizuális

dokumentumokat különböző cégektől (STI Kft, MOKÉP, Alexandra, Bookline) vásároltuk, a kedvezmény mértéke változó volt. A DVD-ket *kölcsönzési jogdíjjal* vásárolhattuk, így az egységár jóval magasabb volt, mint a lakossági vásárlók számára.

Az árak emelkedése mellett 2009-ben közel 200.000 Ft-tal csökkent a beletárolt dokumentumra fordított összeg. Így – annak ellenére, hogy kihasználtunk további forrásokat is - összességében 438 db-bal kevesebb dokumentumot tudunk vásárolni a szolgáltatóhelyek számára.

A Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Társulás megyei könyvtárral szerződött településeinek ellátására összesen **8013 db beletárolt mozgókönyvtári állomány** áll rendelkezésre (ennyi a 2007-től folyamatosan vásárolt leltározott dokumentumok száma)

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár beletárolt mozgókönyvtári állománya			
Zalaegerszegi kistérség			
Dokumentumtípus	2008. december 31-i összes állomány	2009-ben leltárba vett állomány	2009. december 31-i összes állomány
Könyv + térkép	4936	1524	6460
Hangdokumentum (CD)	267	99	366
Képdokumentum (DVD)	890	291	1181
Elektronikus dokumentum (CD-ROM, DVD-ROM)	6	0	6
Összesen:	6099	1914	8013
Beletárolt állomány értéke		3.521.999 Ft	

Ahogy a dokumentum- és információszolgáltatás fejezetben is olvasható, a mozgókönyvtári leltározási dokumentumokon kívül letétbe adtunk a településekre a megyei könyvtár saját állományából is könyveket, elsősorban helytörténeti köteteket, ifjúsági, népszerű regényeket. Ezen kívül cseréltük is a települések között a letétben lévő dokumentumokat. Így a falvakba letétbe adott könyvek száma magasabb, mint az év során beletárolt kötetek száma: 1524 db új könyvet vásároltunk és 1771 db-ot szállítottunk ki.

A beletárolt dokumentumok mellett valamennyi települési szolgáltató-hely számára kurrens **időszaki kiadványokat** is előfizettünk. Saját kéréseiket és a lapok értékét figyelembe véve többféle kurrens időszaki kiadvány jár egy-egy településre. Az előfizetések értéke 2009-ben **összesen 882.749 Ft** volt (310.074 Ft-tal több, mint 2008-ban). Kihasználtuk az előfizetéseknel a különböző akciókat, ami azért is fontos volt, mert a lapok ára folyamatosan emelkedik.

A mozgókönyvtári normatív támogatásból származó költségek felhasználását részletesen a pénzügyi beszámoló tartalmazza.

A 2010. ÉVRE TERVEZETT VÁLTOZÁSOK

Az előző évi beszámoló óta a feladat ellátásával kapcsolatban észrevétel nem volt, így az eddig kialakított formán nem változtattunk.

Mivel a településekkel határozatlan idejű szerződést kötöttünk, és módosítási igény nem merült fel, nem kellett megújítani a szerződéseket a 2010. évre. Tehát Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Társulás települései közül 16 szolgáltató-hely számára ebben az évben végezzük az ellátást.

Javasoljuk, hogy a beszámolási kötelezettséget a következő évi ellátási szerződésben legkorábban 2010. január 31-re tegyék. Indoklása: január 15-ig a szükséges adatokat az előző évről nagyon nehéz begyűjteni.

Javasoljuk továbbá, hogy a 4. negyedévi normatíva átutalása december elején történjen meg, egyrészt a pénzügyi év zárása miatt, másrészt a célszerű felhasználás érdekében.

STRATÉGIAI ELKÉPZELÉS A JÖVŐRE VONATKOZÓAN

A következő években szeretnénk létrehozni egy olyan adatbázist, amelyben a megyei könyvtár teljes állománya mellett a kistérségi mozgókönyvtár állomány, valamint a falvak saját állománya is megtalálható. Ennek technikai feltételét 2009. végén megteremtettük a TEXTLIB integrált rendszer kistérségi moduljának megvásárlásával. 2010-től elkezdődik a községi állományok adatbázisba való feltöltése (részben pályázati forrásból), amely a következő évekre sok munkát ad számunkra.

A rendszer községekben való működéséhez azonban szükség van a helyi munkaállomás program megvásárlására, amely a helyi katalógus működését és az elektronikus kölcsönzés bevezetését teszi lehetővé a könyvtári szolgáltató helyeken. Költsége: 80.000 Ft + ÁFA. Néhány település már megvásárolta ezt. Kérjük, hogy a többcélú társulás szorgalmazza, hogy valamennyi szolgáltatóhelyen ott legyen ez a program.

Zalaegerszeg, 2010. január 15.

Sebestyénne Horváth Margit
hálózatgondozó könyvtáros

Kiss Gábor
igazgató